

Zápis z jednání Komise pro program screeningu karcinomu prsu konané 30. 09. 2024 v místnosti 116 budovy MZ

Účastníci jednání:	prof. MUDr. Jan Daneš, CSc.; MUDr. Miroslava Skovajsová, Ph.D.; RNDr. Ondřej Májek, Ph.D.; MUDr. Josef Bárta; Ing. Eva Jursíková; MUDr. Markéta Brabcová (v zastoupení MUDr. Heleny Sajdlové); MUDr. Ivana Mervartová (v zastoupení MUDr. Renaty Knorové, MBA); PhDr. Karel Hejduk <i>vzdáleně prostřednictvím MS Teams:</i> MUDr. Petr Šubrt; MUDr. Iveta Matějovská, CSc.; MUDr. Lucia Veverková, Ph.D. <i>hosté:</i> Mgr. Štěpánka Pokorná; prof. MUDr. Eva Králíková, CSc.; Ing. Monika Ambrožová; Ing. Tomáš Vyskot
Omluvení:	prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D.; MUDr. Helena Sajdlová; MUDr. Renata Knorová; MUDr. Vladimír Dvořák, Ph.D.; Mgr. Eva Šindlářová

Zapsala: Ing. Veronika Rybenská

Příští setkání: termín dalšího jednání Komise bude stanoven na základě online hlasování. Hlasování bude uskutečněno ke konci roku 2024.

TÉMATA A ÚKOLY Z JEDNÁNÍ

1. Úvodní slovo

Předseda Komise, prof. MUDr. Jan Daneš, CSc. uvítal ve spolupráci s PhDr. Karlem Hejdukem přítomné členy a prezentovali program jednání.

2. Informování členů Komise o aktivitách ve vztahu k odvykání kouření v rámci screeningových programů

Hlavní body diskuse:

- prof. MUDr. Eva Králíková, CSc. informovala členy Komise o aktivitách ve vztahu k odvykání kouření v rámci mamografického screeningového programu.

Usnesení:

- Komise se shodla na důležitosti osvěty pacientů v tématu odvykání kouření. Toto téma bude zmíněno na konferenci Datový audit mamografického screeningu v praxi v Brně.

Úkoly:

- Informování o tématu na konferenci v Brně – **prof. MUDr. Jan Daneš, CSc.**
- Přidání věty k odvykání kouření do nálezu pacientkám – **prof. MUDr. Jan Daneš, CSc.**
- Zveřejnění odkazu na e-learning pro zdravotníky a letáků pro pacienty ke stažení na webu www.mamo.cz – **ÚZIS ČR.**

3. Výsledky rozesílky (reportingu a dotazníku) pro praktické lékaře

Hlavní body diskuse:

- Byla představena rozesílka reportů pro všechny praktické lékaře (dále jen „PL“) v ČR stran pokrytí jednotlivými scr. výkony na jejich pracovišti, která proběhla na konci května 2024. Byly představeny i výsledky dotazníku, který byl součástí rozesílky a kde byla častou reakcí nemožnost většího ovlivnění ze strany PL účasti žen na mamografii a nemožnost kontroly nad tím, zda pacientka na jejich doporučení na mamografii dojde.

Usnesení:

- Komise bere na vědomí odpovědi PL získaných v rámci dotazníku.
- Zvážit pro přípravu příštího reportingu rozdělení dle věkových skupin, u starších žen může být role PL zásadnější.
- Zmiňovanou nemožnost kontroly nad tím, zda pacientka na doporučení PL dojde na mamografické vyšetření, by měl pomoci řešit sdílený zdravotní záznam (viz. bod č.7 zápisu). Dále byla diskutována možnost využívání eZprávy pro PL, jakožto nástroj komunikace mezi zdravotnickými odbornostmi, kterou již někteří PL využívají.

Úkol:

- V dalším reportu pro PL zvážit zohlednění věkových kategorií žen – **ÚZIS ČR.**

4. Dostupnost mamografického screeningu

Hlavní body diskuse:

- Byly představeny výsledky analýzy týkající se průměrné objednáací doby na mamografické vyšetření, sítě mamografických screeningových center, provedených screeningových mamografií, počty úvazků lékařů radiodiagnostiků a přístrojové vybavení screeningových mamografických center v r. 2023 (vztaženo k populaci žen ve věku 45 let a více při zohlednění migrace žen za screeningovým vyšetřením napříč kraji).
- Z analýzy vyplynulo, že průměrná objednáací doba na scr. mamografii byla k červnu 2024 24 dní (rozsah mezi kraji: 13–70). V ČR bylo celkem 73 center, na 1 centrum připadalo více než 38 tisíc žen (rozsah mezi kraji: 28 153–81 711 žen). V r. 2023 bylo provedeno přes 770 tisíc scr. mamografií, na 1 centrum připadalo průměrně 10 tisíc vyšetření (rozsah mezi kraji: 7 518–23 897 vyšetření). V ČR bylo celkem 114,47 úvazků lékařů-radiodiagnostiků na mamografických centrech. Na jeden 1,0 úvazek připadalo více než 24 tisíc žen (rozsah mezi kraji: 15 355–61 669 žen). V rámci vybavení mamografických center bylo v ČR k dispozici 102 RTG dg mamografické I. či II. kategorie. Na jeden přístroj připadalo zhruba 27 tisíc žen (rozsah mezi kraji: 18 263–40 856 žen).

Usnesení:

- Komise se shodla na důležitosti obezřetné interpretace výsledků analýzy ve vztahu k potřebnosti nových screeningových center. Kapacita některých center není efektivně využívána a organizace práce někdy nemusí odpovídat modernímu mamografickému screeningu. Je tedy nutné u některých stávajících screeningových center zefektivnit jejich fungování. Měřítkem efektivity jsou přijatelné objednávací doby, vysoké pokrytí, optimální počet lékařů, či využití mamografů na více směn a tím vyšší počet vyšetření na 1 mamograf.
- Efektivitu mamografického screeningu by mělo zlepšit zavedení umělé inteligence (dále jen „AI“), snížení byrokracie, možnost zasílání žádank a výsledků elektronicky, zjednodušení objednávání, teleradiologie, či sdružování pracovišť do větších celků.
- Regionální rozdíly v pokrytí mamografickým screeningem je třeba řešit především změnou organizace práce, což je prioritním úkolem krajských koordinátorů.

Úkol:

- Doplnění analytického podkladu (vytvoření analýzy týkající se počtu mamografií na jeden mamograf), prezentace na konferenci Prevon zahrnující komentáře vedení komise – **ÚZIS ČR**.

5. Výzva k podání žádosti o udělení statutu mamografického pracoviště pro mamografický screening ve Zlínském kraji, současná situace v kraji

Hlavní body diskuse:

- V květnu 2024 MZ ČR obdrželo stížnost pacientky ohledně dlouhé čekací doby na mamografii na pracovišti EUC Klinika Zlín, v červnu 2024 byla pracovišti ze strany MZ ČR zaslána výzva k odstranění nedostatků. Členové Komise byli o této situaci informováni a dne 31.7.2024 byla ve Věstníku MZ č. 9/2024 zveřejněna *Výzva k podání žádosti pro Zlínský kraj*, ve které podalo žádost 1 pracoviště.
- Předseda Komise uvedl, že by bylo vhodné do grafu ukazujícího průměrnou objednávací dobu mamografických scr. center, přidat větu „doporučená objednávací doba dle Věstníku“. Dále také uvedl, že všechna scr. centra nyní splňují kritéria objednávací doby, která jsou uvedena v Doporučeném standardu (max. 8 týdnů).

Usnesení:

- Po zhodnocení formálních požadavků žádosti přihlášeného pracoviště ze strany MZ ČR, by mělo MZ ČR vyzvat zástupce SÚJB, koordinátora mamografického screeningu a zástupce zdravotních pojišťoven k osobní návštěvě pracoviště. MZ ČR nasdílí žádost Komisi a poté proběhne on-line schůzka členů Komise, kde dojde k hlasování o doporučení či nedoporučení pracoviště pro udělení statutu pro mamografický screening.

Úkoly:

- Vyhodnocení žádosti pracoviště, které se přihlásilo v rámci Výzvy – **MZ ČR**.
- Vyzvání výše zmíněných účastníků k os. návštěvě přihlášeného pracoviště – **MZ ČR**.

- Zaslání žádosti pracoviště členům Komise, svolání on-line schůzky k hlasování – **MZ ČR, ÚZIS ČR, členové Komise.**
- Přidání věty o doporučené objednáci době dle Věstníku do uvedeného grafu – **ÚZIS ČR.**

6. Fungování screeningu v regionech (zpětná vazba), činnost regionálních koordinátorů mamografického screeningu, schválení nových koordinátorů

Hlavní body diskuse:

- Předseda Komise představil změny ve složení koordinátorů.
- Byla akcentována potřeba ukládání vyplněných hodnotících zpráv na sdílené úložiště, a to z důvodu následného hodnocení žádostí ze strany ÚZIS ČR. Informace o nahrání zprávy a provedení kontroly má být také e-mailem zaslána předsedovi Komise a koordinátorce scr. programu. Ke dni jednání Komise bylo provedeno 15 kontrol pracovišť a na základě hodnotících zpráv všechna splňují kritéria provádění screeningu.

Úkoly:

- Aktualizace seznamu koordinátorů na webu www.mamo.cz – **Mgr. Štěpánka Pokorná.**
- Příprava jmenovacích dekretů pro nové koordinátorky – **ÚZIS ČR.**
- Připomenutí koordinátorům nutnosti ukládání vyplněné hodnotící zprávy z provedené kontroly na sdílené úložiště - **prof. MUDr. Jan Daneš, CSc.**

7. Technické řešení sběru a sdílení dat

Hlavní body diskuse:

- Komise byla informována o vytvářeném screeningového registru, který má nahradit aktuální zasílání dat pracovišť na IBA LF MU a také byl ukázán aktuální a cílový stav datové základny screeningových programů. Po nastavení technického zázemí bude moci být nový systém spuštěn během roku 2025. Údaje, které nejsou v tuto chvíli dostupné v rámci NZIS budou sbírány prostřednictvím sdíleného zdravotního záznamu, který by měl také vyřešit problém aktuální absence sdílení dat mezi poskytovateli, s cílem lepší vzájemné komunikace a zefektivnění celého procesu. Také byly představeny údaje, které budou podléhat sdílení a které budou spadat pod jednotlivé odbornosti.
- Předseda Komise uvedl, že je potřebné postupně zavádět nové technologie (AI a tomosyntéza – DBT), a to především u tzv. hutných prsů žen s vyšším rizikem. Screening pomocí tomosyntézy by měl být v budoucnu rozšířen na všechna pracoviště, stejně tak by měl být screening individualizován spolu se zlepšením detekce, za využití AI. Také byla zmíněna důležitost přidání otázek, týkajících se screeningové metody, zda pracoviště využívá při hodnocení snímků AI a zda byla denzita stanovená pomocí AI.

Usnesení:

- Komise bere na vědomí informace o plánovaném sběru sdílených dat.

Úkol:

- Přidání následujících otázek do sdíleného screeningového záznamu – **ÚZIS ČR**:
  - *Screeningová metoda (Mamografie/DBT)*
  - *Použití AI při vyhodnocení (číselník bude navržen)*
  - *Denzita stanovená AI*

8. Příprava konference Datový audit mamografického screeningu v praxi v Brně a konference v Bratislavě (NOI fórum)

Hlavní body diskuse:

- Byly představeny konference: „Datový audit mamografického screeningu v praxi“, (Brno, 14.11.2024), vč. hlavních bodů programu a konference „Štatistický audit mamografického skríningu v praxi“ (Bratislava, 17.10.2024).

Úkol:

- Informování členů Komise o spuštění přihlašování na konferenci Datový audit mamografického screeningu v praxi– **ÚZIS ČR**.

9. Různé

Hlavní body diskuse:

- Mgr. Štěpánka Pokorná pozvala členy Komise na říjnové akce související s prevencí karcinomu prsu.
- Předseda Komise informoval o proběhlém jednání se zdravotními pojišťovnami o vhodnosti snížení podpory formou příspěvků ZP na ultrazvuk prsu u osob, které jsou věkově vzdáleny možnosti využití mamografie, a to z důvodu, že je rakovina prsu v tomto věku vzácná a není známo, že by ultrazvuk prsu snižoval úmrtnost. Cílem tohoto kroku je snížit zatíženost scr. pracovišť a uvolnění kapacit pro provádění mamografie.
- Členy Komise byla negativně vnímána nepřítomnost zástupců ze strany MZ ČR na jednání Komise.
- Předseda Komise vznesl opětovně žádost o zanesení do seznamu příjemců vnitřního připomínkového řízení týkajícího se prevence, onkologické diagnostiky a příbuzné problematiky.

10. Diskuse, shrnutí, a příští termín Komise

Hlavní body jednání byly shrnuty a termín dalšího jednání Komise bude stanoven na základě online hlasování. Hlasování bude uskutečněno ke konci roku 2024.

Přílohy:

1. Prezentace z jednání Komise.

Pozn. 1: Pokud úkol nemá uveden termín, bude probrán na dalším jednání.

Pozn. 2: Přílohy nejsou veřejnou součástí zápisu